

Nord Stream AG
Grafenauweg 2
CH-6304 Zug
Switzerland

e-post: info@nord-stream.com

Referens

Programmet för miljökonsekvensbedömningen mottogs av kontaktmyndigheten den 25 mars 2013

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning av Nord Stream utbyggnadsprojektet

1. PROJEKTINFORMATION OCH MKB-FÖRFARANDE

Nord Stream AG lämnade in programmet för miljökonsekvensbedömning av Nord Stream utbyggnadsprojektet till Nylands närings-, trafik och miljöcentral (ELY-centralen) den 25 mars 2013. Syftet för Nord Stream utbyggnadsprojektet är att anlägga maximalt två naturgasledningar från en landföring i Ryssland genom finska, svenska och danska vatten till en landföring i Tyskland. Inom Finlands ekonomiska zon följer sträckningen de befintliga Nord Stream rörledningarna 1 och 2. Den totala längden på de planerade rörledningarna är 1 250 km. Längden på rörledningarna inom Finlands ekonomiska zon är 370 km.

Program för miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivning

Bedömningsprogrammet är den projektansvariges plan över utredningarna som måste göras för att bedöma miljökonsekvenserna och över hur bedömningsförfarandet ordnas.

Den projektansvarige gör upp en konsekvensbeskrivning med bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om programmet som bas.

Projektansvarig och kontaktmyndighet

Den projektansvarige är Nord Stream AG med Tiina Salonen och Simon Bonnell som kontaktpersoner. Programmet för miljökonsekvensbedömning har utarbetats som konsultuppdrag av Ramboll. Kontaktpersonerna hos Ramboll är Tore Granskog och Heikki Surakka.

Faktura 19 000 € till den projektansvarige. Betalningsgrunderna ingår som bilaga i utlåtandet.

Nylands ELY-central är i detta projekt kontaktmyndighet i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Kontaktmyndighetens representant är Päivi Blinnikka (3 §, 1 mom. 10 punkten i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna och 2 § 1 mom. 3 punkten och 3 § 1 mom. 1 punkten i förordningen om närings-, trafik- och miljöcentralerna).

Beskrivning av projektet

Nord Stream AG planerar att anlägga maximalt två nya rörledningar under vatten för överföring av naturgas från en landföring i Ryssland genom finska, svenska och danska vatten till en landföring i Tyskland. Inom Finlands ekonomiska zon följer sträckningen de befintliga Nord Stream rörledningarna 1 och 2. Den totala längden på rörledningarna från Ryssland till Tyskland är 1 250 km. Längden på rörledningarna inom Finlands ekonomiska zon är 370 km,

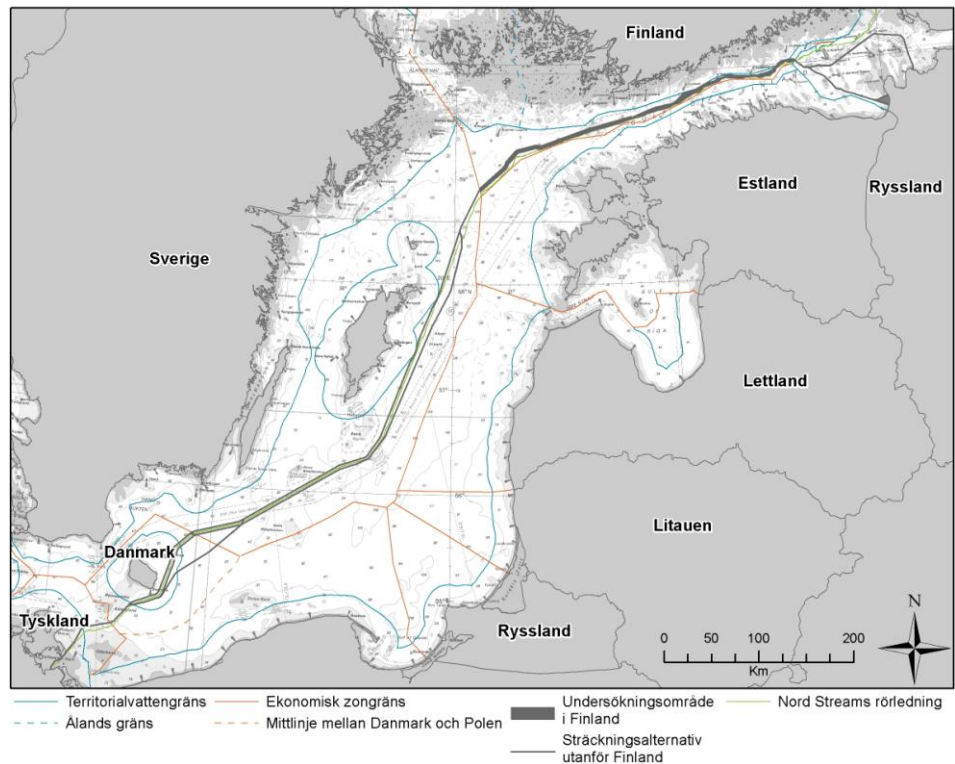

Bild: Möjliga sträckningar och landföringar för rörledningarna inom Nord Stream utbyggnadsprojekt.

Projekthelheten omfattar aktiviteter under anläggningen och driften av rörledningarna liksom stödverksamhet och avvecklingen av rörledningarna.

Aktiviteter inom Finlands ekonomiska zon under anläggningsfasen:

- ammunitionsröjning

- stenläggning
- transport av stenmaterial från en finsk hamn, eventuellt Kotka, till stenläggningsplats
- anläggning av korsningskonstruktioner för befintliga kablar
- trafik med rörleveransfartyg från finska hamnar, eventuellt Hangö och Kotka, till rörläggingsfartyg
- rörläggningen för två rörledningar med ett dynamiskt positionerat och ett ankar-positionerat rörläggingsfartyg
- eventuell undervattenssammanfogning
- förberedelser inför idrifttagandet
- idrifttagande

Aktiviteter inom Finlands ekonomiska zon under driftfasen:

- drift och underhåll av rörledningarna under 50 år

Avveckling av rörledningssystemet inom Finlands ekonomiska zon:

- ett program för avveckling utarbetas när rörledningarna närmar sig slutet av den planerade eller ekonomiska driften

Stödverksamheterna i Finland och inom Finlands ekonomiska zon:

- rörtransport från betongbeläggingsfabriken, eventuellt Kotka, till den potentiella omlastningsplatsen i Hangö
- transport av stenmaterial från ett eller flera potentiella finska stembrott till ett tillfälligt stenupplag i en finsk hamn, eventuellt Kotka
- tillfälligt stenupplag i hamnen

I anslutning till projektet bedrivs andra verksamheter som i bedömningsprogrammet föreslås bli utanför MKB-förfarandet. Dessa är:

- betongsbeläggingsfabrik, eventuellt i Kotka, dess omlastningsplatser och hamnar
- transport av material till betongbeläggingsfabriken
- transport av material från omlastningsplatserna till hamnarna
- tillverkning och transport av råämnen

Projektets bakgrund

Nord Stream AG utförde 2012 en genomförbarhetsstudie om en potentiell utbyggnad av Nord Stream projektet och utgående från genomförbarhetsstudien konstaterades utbyggnadsprojektet vara möjligt att genomföra. I genomförbarhetsstudien utvärderades flera huvudsträckningsalternativ, bland annat en sträckning som skulle gå genom Estlands och Lettland. Estlands regering beslöt i december 2012 att inte bevilja Nord Stream AG tillstånd att inleda undersökningar

inom Estlands ekonomiska zon, och därmed kan sträckningsalternativet som löper via Estlands och Lettlands ekonomiska zoner inte beaktas i den fortsatta planeringen.

Nord Streams rörledningar 1 och 2 anlades under åren 2010-2012. Enligt Nord Stream AG har anläggningen av de två första rörledningarna visat att det ur en miljö-, teknisk- och ekonomisk synvinkel är en hållbar lösning att transportera naturgas under vatten via Östersjön.

Naturgasens andel av den primära energiförbrukningen i den Europeiska unionens medlemsstater är en fjärdedel. Naturgasens andel av EU:s primära energiförbrukning förväntas fram till år 2035 öka från 25 till 30 procent. Med de nuvarande Nord Stream rörledningarna 1 och 2 och de två nya planerade rörledningarna vill man erbjuda stabila naturgasleveranser från Ryssland till Europa.

I Ryssland finns det stora gasreserver. Av de gasreserver som man känner till i världen och lätt kan exploatera finns 44 600 miljarder kubikmeter, det vill säga ungefär 21 procent, i Ryssland.

Projektalternativ

ALT 0: Projektet genomförs inte
Gasledningen mellan Ryssland och Tyskland genom Östersjön anläggs inte. Alla åtgärder som hänför sig till genomförandet av projektet, inklusive ammunitionsröjning, ingrepp på havsbotten, rörläggningen och driften skulle bli ogenomförda och därmed inte leda till några som helst miljökonsekvenser av projektet.

ALT 1: Projektalternativ inom Finlands ekonomiska zon

Alternativ 1 befinner sig helt och hållet inom Finlands ekonomiska zon på avsnittet från den ryska gränsen till Sveriges ekonomiska zongräns. Rörledningens sträckning inom Finlands ekonomiska zon är ungefär 370 km och bredden varierar mellan 1,6 och 4,7 km.

Den nordliga gränsen av ALT 1 sträcker sig i nordlig riktning 1,6 till 4,7 km norr om Nord Streams rörledning 1 och sydgränsen är Nord Streams rörledning 1 från den ryska och finska gränsen till en punkt söder om Hangö.

Den norra gränsen går mellan 2,8 och 8 km från Nord Streams rörledning i nordlig riktning och den södra gränsen är Nord Streams rörledning 1 och högst 4,1 km från Nord Streams rörledning 1 i nordlig riktning från en punkt söder om Hangö till gränsen mellan Finland och Sverige.

ALT 1a: Underalternativ söder om Porkala

Längden för ALT 1a är ca 21 km och bredden ca 2 km. ALT 1a löper söder om Porkala och följer den norra gränsen för trafiksepareringssystemet vid Porkala fyr i västlig riktning.

Bedömningen av miljökonsekvenserna av ALT 1a baserar sig på en genomförbarhetsstudie 2012 i anslutning till Nord Stream utbyggnadsprojektet. I genomförbarhetsstudien konstaterades ALT 1 och underalternativ ALT 1a medföra från varandra avvikande fördelar och olägenheter. Därför är det nödvändigt att jämföra dessa alternativ noggrannare i MKB-förfarandet.

I genomförbarhetsstudien konstaterades underalternativ ALT 1a ha följande fördelar jämfört med alternativ ALT 1:

- På området för ALT 1a finns mindre befintlig infrastruktur och alternativet erbjuder en tekniskt lämpligare korsningsvinkel för rörledningarna och de befintliga kablarna.
- ALT 1a medför mindre störningar för fartygstrafiken under anläggningen än ALT 1. ALT 1a ligger i närheten av den norra kanten av trafiksepareringssystemet och detta möjliggör att västgående trafik kan passera söder om anläggningsfartygen längs den västerut gående farleden.
- Vid Porkala ligger förmodligen ett stort antal minor fortfarande kvar på havsbotten. Vissa av dessa minor måste kanske röjas. Ammunitionsröjning i den norra delen av trafiksepareringssystemet försvårar fartygstrafiken mindre. Riskerna av minröjningen för den befintliga infrastrukturen är sannolikt också mindre. I genomförbarhetsstudien konstaterades underalternativ ALT 1a medföra följande olägenheter jämfört med alternativ ALT 1:
 - Med tanke på en framtida användning av Finlands ekonomiska zon skulle ALT 1a sannolikt ytterligare begränsa områden var nödankring är möjlig i framtiden. Om de kommande rörledningarna anläggs enligt sträckningen för ALT 1, skulle det innebära mindre konsekvenser för nödankring i framtiden.

Konsekvensbeskrivningen kommer att omfatta bedömning av både ALT 1 och ALT 1a samt en jämförelse mellan dessa.

Inom Finlands ekonomiska zon kan två olika rörlägningsfartyg användas. I MBK-förfarandet bedöms två rörlägningsfartyg:

- ett ankar-positionerat rörlägningsfartyg som kräver skilda fartyg som hanterar de ankare som används vid positioneringen och
- ett dynamiskt positionerat rörlägningsfartyg, som inte behöver ankare under rörlägningsprocessen, eftersom fartyget använder propellrar för positioneringen.

Av tekniska skäl eller till följd av miljöaspekter kan ytterligare underalternativ beaktas under förloppet av den grundläggande planeringen av projektet. Dessa eventuella nya underalternativ kan möjligen kräva nya undersökningstillstånd som inkluderas i bedömningen.

Allteftersom projektet framskrider utvärderas även andra alternativa tekniska lösningar, som till exempel metoder som tillämpas för ammunitionshantering och -röjning.

Behovet av att tillämpa MKB-förfarande på projektet

Behovet av att tillämpa MKB-förfarande på projektet bestäms i 4 a § och 4 § 1 mom. i MKB-lagen (468/1994 jämte ändringar). Enligt 4 a § tillämpas MKB-lagen inom Finlands ekonomiska zon. Enligt 4 § 1 mom. bestäms behovet av MKB för projektet utgående från punkt 8 b i projektförteckningen i 6 § av förordningen om MKB-förfarande, gasrör med en diameter på mer än DN 800 millimeter och en längd över 40 km.

Anknytning till andra projekt

Inom Nord Stream utbyggnadsprojektets undersökningsområde inom Finlands ekonomiska zon finns enligt aktuell information sammanlagt 18 el- och kommunikationskablar som korsar undersökningsområdet. Av dessa är 12 aktiva kablar i drift, 5 inte i drift och 1 under planering. Man har kunskap om de korsande kablar som är aktiva, tagna ur drift eller under planering och deras sträckningar. Dessutom finns det kablar i samma riktning som de rörledningar som är under planering. Kunskap om dessa kablars sträckningar finns till förfogande.

Nord Streams rörledningar 1 och 2 löper från ryskt territorialvatten via Finlands ekonomiska zon till Sveriges ekonomiska zon. Rörledning 1 löper längs södra kanten av undersökningsområdet för de rörledningar som nu planeras. Korsningar mellan de rörledningar som är under planering och redan existerande rörledningar har inte planerats inom Finlands ekonomiska zon, men de befintliga rörledningarna korsar de planerade rörledningarna på ryskt territorialvatten nära gränsen till Finlands ekonomiska zon.

Gasledningsförbindelsen Balticconnector som planeras mellan Finland och Estland korsar Nord Stream utbyggnadsprojektets undersökningsområde och den planerade rörsträckningen.

En telekommunikationskabel planeras mellan Finland och Tyskland, med dess sträckning är inte känd i detta skede.

Anknytning till andra planer

Strategier och planer som gäller Finlands havsområde, territorialvatten och Finlands ekonomiska zon kan inverka på Nord Stream utvidgningsprojektet. Hit hör vattenförvaltningsplanen, sjöfartsstrategin och den marina områdesplaneringen.

Sammankoppling av bedömningsförfarandet och förfaranden enligt andra lagar

Fullföljandet av Nord Stream utvidgningsprojektet inom Finlands ekonomiska zon förutsätter anläggningstillstånd i enlighet med vattenlagen som hänför sig till ammunitionsröjning, anläggande av rörledning, drift, underhåll och reparation av rörledningar samt regeringens samtycke i enlighet med lagen om Finlands ekonomiska zon. Eftersom MKB-förfarande tillämpas på projektet, är förutsättningen för att tillstånden kan beviljas, att MKB-förfarandet slutförs.

Regeringens tillstånd för undersökningar inom Finlands ekonomiska zon för Nord Stream utvidgningsprojektet beviljades den projektansvarige med rätt till omedelbart verkställande den 4 april 2013. Undersökningstillståndet gäller till utgången av 2014. Förenligheten mellan undersökningsområdet och konsekvensområdet för de rörledningar som presenteras i MKK-förfarandet har utretts.

Ett informationsutbyte, i enlighet med FN:s ekonomiska kommission för Europas MKB-avtal eller Esbokonventionen (FrdrS 67/1997), mellan andra parter som bestäms i fördraget har anslutits till bedömningsförfarandet.

Finland och Estland har dessutom ett bilateralt avtal om utvärderingen av miljökonsekvenser (FrdrS 51/2002). I fördraget har principerna för tillämpning av Esbokonventionen preciserats.

2. KUNGÖRELSE OCH HÖRANDE OM PROGRAMMET FÖR MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Miljökonsekvensprogrammet inklusive övrigt påseendematerial om projektets konsekvenser inom hela Östersjöområdet är anhängigt. Kungörelsen har publicerats i följande dagstidningar: Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Turun Sanomat, Åbo Underrättelser, Kymen Sanomat, Borgåbladet, Uusimaa, Länsi-Uusimaa och Västra Nyland.

Miljökonsekvensprogrammet och rapporten som gäller den internationella delen har varit framlagda till påseende 8.4.2013 – 6.6.2013 i kustkommunerna längs Finska viken och i de sydligaste kommunerna inom Skärgårdshavet:

- Esbo stad, Miljöcentralen, Kyrkträskvägen 6, Esbo
- Föglö kommun, Kommunkansliet, Tingsvägen 3, Föglö
- Fredrikshamns stad, Kundbetjäning, Puistokatu 2, Fredrikshamn

- Hangö stad, Tekniska och miljöverket, 2:a vån., Sandövågen 2, Hangö
- Helsingfors stad, Stadshuset, Förvaltningscentralen, Norra Esplanaden 11 - 13, Helsingfors
- Ingå kommun, Kommungården, Ola Westmans allé 3, Ingå
- S:t Karins stad, Samservicepunkten, Lautakunnankatu 4, S:t Karins
- Kimitoöns kommun, Kommuncentret, Malmvägen 2, Kimito
- Kyrksläotts kommun, Servicekontoret, Ervastvägen 2, Kyrkslätt
- Kotka stad, Stadshuset, registratorskontoret, Kustaankatu 2, Kotka
- Kökar kommun, kommunkansliet, Karlby, Kökar
- Lemland kommun, kommunkansliet, Kommunrundan 7, Lemland
- Lovisa stad, Rådhuset, Mannerheimgatan 4, Lovisa
- Mariehamn stad, Mariehamns stadsbibliotek, Strandgatan 29, Mariehamn
- Nådendal stad, Stadshuset, Servicepunkten, Käsityöläiskatu 2, Nådendal
- Pargas stad, Stadshuset, Strandvägen 28, Pargas
- Borgå stad, Miljövårdsbyrån, Biskopsgatan 38, Borgå
- Pyttis kommun, Kommunkansliet, Brobyvägen 175, Broby
- Raseborgs stad, Kanslihuset, receptionen, Ystadsgatan 3, Ekenäs
- Salo stad, Miljövårdsbyrån, Tehdaskatu 1, Salo
- Sagu kommun, Kommunkansliet, Vahtistentie 5, Sagu
- Sibbo kommun, Sockengården, Stora Byvägen 18, Sibbo
- Sjundeå kommun, Kommunhuset, Parkstigen 1, Sjundeå
- Åbo stad, koncernförvaltningens registratorskontor, Puolalagatan 5, Åbo
- Vederlax kommun, Kommunkansliet, Opintie 4, Vederlax

På Internet har kungörelsen lagts ut på webbplatsen www.nord-stream.com/extension och på www.ely-centralen.fi > SWE > Ely-centralerna > Nyland > Miljövård > Miljökonsekvensbedömning > MKB och SMB > Aktuella MKB-projekt.

Projektet och miljökonsekvensprogrammet presenterades för allmänheten enligt följande:

- Helsingfors: tisdagen den 16 april 2013 kl. 18:00, Marina Congress Center, adress: Skatuddskajen 6, Helsingfors
- Åbo: onsdagen den 17 april kl. 18:00, Forum Marinum, adress: Slottsgatan 27, Åbo
- Hangö: torsdagen den 18 april kl. 18:00, stadshuset, adress: Berggatan 1, Hangö
- Kotka: måndagen den 22 april kl. 18:00, Ångbryggeriet, adress: Metsontie 41, Kotka
- Mariehamn: onsdagen den 24 april kl. 18:00, Hotel Arkipelag, adress: Strandgatan 35, Mariehamn.

Promemoriorna om presentationsevenemangen har publicerats på Internet på webbplatsen www.ymparisto.fi/uus > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat hankkeet.

För myndigheterna ordnades, medan miljökonsekvensprogrammet var framlagt till påseende, två olika presentations- och diskussionsevenemang. Det första ordnades tisdagen den 16 april 2013 i Helsingfors på Marina Congress Center och det andra på onsdagen den 22 maj 2013 på ELY-centralen i Helsingfors.

FN:s ekonomiska kommissions för Europa konvention om miljökonsekvensbedömning i ett gränsöverskridande sammanhang, dvs. den s.k. Esbokonventionen (FrdrS 67/1997), tillämpas på Nord Stream utbyggnadsprojektet. Den ger alla finländare möjlighet att framföra sina åsikter även om hela projektets miljökonsekvenser till Finland. Medborgare, sammanslutningar och myndigheter i det övriga Östersjöområdet har på motsvarande sätt haft möjlighet att framföra åsikter om miljökonsekvensprogrammet till den del som konsekvenserna av projektets finska del sträcker sig till övriga länder.

I fråga om det internationella hörandet förmedlar miljöministeriet uppgifterna om responsen från Finland till de utsatta parterna i enlighet med Esbokonventionen och ställningstagandena från andra Östersjöländer till ELY-centralen i Nyland som är kontaktmyndighet.

3. SAMMANFATTNING AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER SOM LAGTS FRAM

Allmänheten hade möjlighet att inlämna åsikter om Nord Stream utvidgningsprojektets bedömningsprogram. Dessutom begärdes utlåtanden av centrala ministerier, expertorganisationer, myndigheter, kustkommuner längs Finska viken och kommunerna i södra delen av Skärgårdshavet.

Nedan är korta sammanfattningar om åsikterna och utlåtandena. Mera ingående sammanfattningar om åsikterna och utlåtandena ingår som bilagor till det här utlåtandet. Alla åsikter och utlåtanden som har inlämnats till Nylands ELY-central har publicerats som sådana, med undantag av uppgifter om privatpersoner, på Internet på webbplatsen www.ymparisto.fi/uus > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat hankkeet (på finska).

Sammanfattning av åsikterna

Före den 6 juni 2013 inlämnades sammanlagt 5 åsikter av privatpersoner och föreningar till Nylands ELY-central. I åsikterna tog man bland annat ställning till de aktiviteter i anslutning till projektet som bedrivs på land, det vill säga schaktning och hantering av stenmaterial och olägenheter som orsakas av detta. Det förslogs att de befintliga

sidostensförråden utnyttjas, varvid olägenheterna som orsakas av schaktning och hantering av sten skulle minska.

Dessutom lyftes olägenheterna som den bredare rörkorridoren medför yrkesfiskarna och det föreslogs samarbete med sammanslutningar som företräder yrkesfiskarna i den fortsatta planeringen av projektet.

Det lyftes även fram att man borde koppla betongbeläggningsfabriken och bedömningen av dess konsekvenser till MKB-förfarandet.

Sammanfattning av kommunernas utlåtanden

Det lämnades in sammanlagt 12 utlåtanden från kommunerna till Nylands ELY-central före den 6 juni 2013. I kommunernas utlåtanden uppmärksammades särskilt Sandkallans och Borgå yttre skärgårds Natura 2000-områden och det framfördes att rörprojektets konsekvenser för närliggande Natura 2000-områden bedöms.

Projektet kan ha konsekvenser för nödankringsområdena. I utlåtandena påminde man om att det i de nuvarande anvisningarna för fartygstrafik, förutsätts att det ska finnas nödankringsområden inom Finlands ekonomiska zon och att begränsningarna som gäller nödankring under den tid som rörlinjerna är i drift ska utmärkas på sjökorten.

Östersjön är ett livligt trafikerat hav. I kommunernas utlåtanden bad man om en bedömning av projektets konsekvenser för fartygstrafiken särskilt under tiden för anläggningen av rörledningarna. Det ansågs som viktigt att konsekvenserna av de planerade rörledningarna för nya fartygsleder utreds i samarbete med Trafikverket.

I kommunernas utlåtanden förde man dessutom fram att havsbotten som kommer att befinna sig under rörledningarna undersöks noggrant bl.a. för föroreningar, ammunition och vrak. Även värmeeffekten under driften togs upp och man begärde att det i miljökonsekvensbeskrivningen redogörs för hur man har följt upp värme-konsekvenser av de redan anlagda rörledningarna och vilka konsekvenser som har konstaterats. Man framförde även att konsekvenserna av undervattensbullret, som projektet medför under anläggningsfasen, och det bestående undervattensbullret för naturen utreds.

EU:s havsstrategidirektiv ålägger tillämpning av ett tillvägagångssätt som baserar sig på ekosystemet när det gäller hanteringen av mänsklig verksamhet inom havsområdena. Direktivet och strategin verkställs i Finland med vattenförvaltningsplanen. I kommunernas utlåtanden föreslogs att målen för havsstrategidirektivet och vattenförvaltningsplanen beaktas i projektets fortsatta planering.

En kommun meddelade i sitt utlåtande att projektet inte borde genomföras. Man motiverade åsikten om att projektet inte borde genomföras bland annat med att projektet inte stödjer en hållbar utveckling och att det ökar förbrukningen av fossila naturresurser på bekostnad av förnybara energikällor.

Sammanfattning av myndigheternas utlåtanden

Det lämnades sammanlagt in 18 utlåtanden från andra myndigheter medräknat landskapsförbunden till Nylands ELY-central före den 6 juni 2013.

I myndighetsutlåtandena ansågs det viktigt att man i projektet tar hänsyn till Östersjöns känslighet och sårbarhet liksom de krav som havs- och miljösäkerheten ställer, försiktighetsprincipen och att man i planeringen av projektet beaktar alla miljöavtal, miljöprogram och miljöriktlinjer som redan existerar eller är under beredning. HELCOM-konventionen, HELCOM:s rekommendationer och åtgärdsprogram för skyddet av Östersjön har inte beaktats i MKB-programmet.

I utlåtandena lyftes fram att projektets konsekvenser bör bedömas för åtminstone 50 år och under MKB-förfarandet ska även ordnandet av uppföljningen av projektet planeras.

Bland de arter som särskilt ska uppmärksammas framhävs i myndighetsutlåtandena Östersjövikare, hallar och gråsälar. Konsekvenserna för deras fortplantningsområden och viloplatsar ska minimeras.

Sälskyddsområdet Sandkallan-Stora Kölhällen är det viktigaste av de två sälskyddsområdena i Finska viken och i myndighetsutlåtandena framförs därför att det görs en bedömning i enlighet med naturskyddslagen av de närliggande Natura 2000-områdena. Med tanke på skyddet av sälarna borde anläggningsfasen schemaläggas utanför den istäckta årstiden. Ifall det visar sig vara nödvändigt ska man överväga alternativa rörsträckningar.

Konsekvenserna för fartygstrafiken och särskilt för trafiksäkerheten har beaktats i myndighetsutlåtandena, liksom också de buller- och andra olägenheter som transporterna av stenmaterial och råmaterial medför. Man begär även en noggrannare bedömning under MKB-förfarandet av den mängd stenmaterial som behövs.

Anläggningen, rörlagningen och eventuella sprängningar av ammunition medför undervattensbuller och tryckvågor. Undervattensbuller har konstaterats vara en allvarlig olägenhet för havsdäggdjur och fiskar. Undervattensbuller får inte ligga på en sådan nivå att det inverkar skadligt på den marina miljön.

Övriga ärenden som framfördes i myndighetsutlåtandena var bland annat beaktandet av det maritima kulturarvet och övervakningsstationerna för vetenskapligt arv i planeringen av projektet, undvikandet av nedskräpning, värmeeffekterna av rör i drift, ärenden som ska beaktas i modelleringen av bottensedimentens spridning, utredning av dioxinhalten i fiskar samt projektets konsekvenser med tanke på den allmänna fiskhushållningen.

Svar på meddelandet i enlighet med Esbo-konventionen

Lettland, Polen, Sverige, Tyskland, Danmark, Estland och Ryssland har före den 28 juni 2013 meddelat miljöministeriet att de deltar i projektets miljökonsekvensbedömning. Alla länder utom Ryssland har också framfört sina synpunkter på bedömningen av projektets miljökonsekvenser.

I de internationella utlåtandena föreslogs bland annat att flera sträckningsalternativ granskas, 0-alternativet utreds i större omfattning samt att miljökonsekvenserna under projektets hela livslängd inklusive avvecklingen av rörledningarna bedöms.

I Polens och Estlands utlåtanden föreslogs att spridningen av skadliga ämnen i bottensedimentet utvärderas genom modellering och genom att beakta miljöns särdrag. Bland annat i Sveriges och Polens utlåtanden påminde man om projektets konsekvenser för sjöfarten. I Lettlands och Sveriges utlåtanden föreslogs att konsekvenserna av projektet för övriga projekt som berör Östersjön och för fiskar och fiske granskas. Tyskland påminde i sitt utlåtande att rörlägningsområdet ska undersökas för ammunition med metoder som lämpar sig för lokalisering av eventuellt farliga föremål och att alternativen för hanteringen av ammunitionen ska beskrivas detaljerat.

I många utlåtanden poängterade man att Östersjön är en särskilt känslig planeringsmiljö för ett projekt.

En sammanfattning av de internationella utlåtandena ingår som bilaga till detta utlåtande. De har dessutom publicerats på Internet på webbplatsen www.ymparisto.fi/uus > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat hankkeet (på finska).

4. KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Nord Stream utbyggnadsprojektet sträcker sig till den ryska och den tyska statens områden och territorialvatten samt till Finlands, Sveriges och Danmarks ekonomiska zoner.

Programmet för bedömning av miljökonsekvenserna som uppgjorts för detta projekt uppfyller innehållskraven i 9 § i MKB-förordningen och

MKB-programmet har behandlats på det sätt som MKB-lagstiftningen förutsätter.

Förutom miljökonsekvensprogrammet skall följande ärenden beaktas i miljökonsekvensbedömningen och i de tillhörande utredningarna samt miljökonsekvensbeskrivningen.

Östersjön och särskilt Finska viken är känsliga och har unika naturförhållanden. Ur miljökonsekvensernas synpunkt skall rörledningarna i sin helhet planeras så att de inte märkbart påverkar det havsekologiska systemets struktur och funktion.

Rörledningarna planeras för en drifttid på minst 50 år. Projektets miljökonsekvenser ska bedömas för minst 50 år, även konsekvenserna av avvecklingen av rörledningarna ska bedömas redan i projektets planeringsfas.

Beskrivning av projektet

Projektets bakgrund, syfte och beskrivning har presenterats tydligt.

Förutom vad som framförs i miljökonsekvensprogrammet skall projektets markanvändningsbehov anges i MKB-beskrivningen dvs. hur stort område på havsbotten de redan befintliga och de planerade rörledningarna förutsätter.

Aktiviteter i anslutning till anläggningsfasen inklusive metoder för röjning av ammunition och deras konsekvenser, rörläggning, behövlig anläggningsutrustning och eventuella randvillkor i anslutning till röranläggningen, t.ex. de krav som istäcket och sjögång ställer, skall beskrivas ingående.

I fråga om stenläggning på havsbotten och betongmattornas korsningskonstruktioner skall stenläggningsområdena och konstruktionernas omfattning, storlek och placering på havsbotten samt det område av havsbotten som de kräver beskrivas. Även det använda stenmaterialets kvalitet skall beskrivas.

Finlands ekonomiska zon som planeringsområde

Finlands ekonomiska zon är inte den finska statens territorium utan ett internationellt vattenområde där FN:s havsrättskonvention (FördrS 49-50/1996) definierar Finlands och övriga staters rättigheter. Finland har enligt havsrättskonventionen lagskipningsrätt inom sin ekonomiska zon.

Bestämmelser om kuststatens rättigheter inom den ekonomiska zonen ingår i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004). Regeringen kan på ansökan ge sitt samtycke till att det utförs undersökningar som avser att utnyttja havsbotten inom den ekonomiska zonen eller till att det idkas annan verksamhet som avser ekonomiskt utnyttjande av zonen.

Enligt artikel 58 i havsrättskonventionen har både kuststater och kustlösa stater inom den ekonomiska zonen frihet till sjöfart, överflygning, utläggande av undervattenskablar och rörledningar samt annan i internationell domstol godkänd användning av havet.

Kuststaten har inom sin ekonomiska zon suveräna rättigheter att utforska och utnyttja, bevara och förvalta naturtillgångarna, vare sig de är levande eller icke levande, på havsbotten och i dess underlag samt i dess överliggande områden och vad avser andra verksamheter för ekonomisk exploatering.

I miljökonsekvensbeskrivningen skall redogöras för utgångspunkterna, lagstiftningen som gäller för den ekonomiska zonen och de internationella avtalen samt de behöriga myndigheterna för planeringen och genomförandet av projektet i detta fall, när planeringsområdet är Finlands ekonomiska zon.

Tillstånd och samtycken som projektet kräver

För genomförandet av projektet behövs två samtycken av statsrådet i olika skeden och ett tillstånd i enlighet med vattenlagen (587/2011). Regeringens villkorliga samtycke till Nord Stream utbyggnadsprojektet för undersökningar som åsyftar till ekonomiskt utnyttjande av Finlands ekonomiska zon gavs den 4 april 2013. Samtycket är ikraft till den 31 december 2014.

Undersökningstillståndet som åsyftar till ekonomiskt utnyttjande av den ekonomiska zonen föregår det egentliga bygglovet för ekonomiskt utnyttjande som behövs för anläggning, drift, underhåll och reparationer av rörledningarna och som behandlas av statsrådet på föredragning av arbets- och näringsministeriet. För rörledningarna behövs därutöver åtgärdstillstånd i enlighet med vattenlagen, som ansöks hos regionförvaltningsverket.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall ange vad dessa ansökningar kommer att omfatta. Även hur en eventuell Natura-bedömning i enlighet med 65 § i naturvårdslagen ansluter sig till tillståndprocesserna.

De allmänna villkor som nämnts i statsrådets samtycke för undersökningstillståndet skall beaktas i MKB-förfarandet och därtill hörande undersökningar och utredningar.

Miljöaspekter och iakttagande av försiktighetsprincipen i projektet har poängterats i samtycket i liksom synpunkter som gäller annan användning av den ekonomiska zonen. I villkoren för samtycket förutsätts, att Östersjöns känslighet och sårbarhet samt de krav som sjö- och miljösäkerheten ställer, beaktas i projektet.

I planeringen och genomförandet av projektet ska andra befintliga projekt samt deras rättigheter och den allmänna försiktighetsprincipen beaktas.

Arbets- och näringsministeriet är den behöriga myndigheten för undersökningar och byggande som äger rum inom Finlands ekonomiska zon. Regionförvaltningsverket är den behöriga myndigheten i fråga om åtgärdstillståndet i enlighet med vattenlagen.

Projektet kan beviljas nödvändiga tillstånd enbart efter att det nationella och det internationella MKB-förfarandet enligt Esbokonventionen har slutförts.

Strategier, program och planer som gäller projektet och projektområdet

I bedömningen av miljökonsekvenserna av Nord Stream utbyggnadsprojektet ska alla lagar, förordningar, avtal, strategier och riktlinjer som gäller projektet eller projektområdet iakttas.

Marinpolycyn, strategierna och planerna har beaktats i bedömningsprogrammet. Vattenförvaltningsplanen och deskriptorerna för en god miljöstatus i den och de generella målen har presenterats uttömmande. På motsvarande sätt har EU-kommissionens förslag till direktiv om upprättandet av en ram för fysisk planering i kust- och havsområden och integrerad förvaltning av kustområden iakttagits.

I miljökonsekvensbeskrivningen ska dessutom redogöras för hur de strategiska målen i vattenförvaltningsplanen beaktas i planeringen, genomförandet och driften av projektet.

Som en utgångspunkt för bedömningen av konsekvenserna ska även Finlands aktionsplan för verkställandet av HELCOM Baltic Sea Action Plan (BSAP) tas. I den här aktionsplanen är målen som gäller Östersjöns mångfald och skyddet av arter särskilt viktiga för gasledningars del.

Utgående från lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och förordningen om havsvårdsförvaltningen definieras en god miljöstatus i den marina miljön med hjälp av elva kvalitativa deskriptorer. Nya kvalitativa omständigheter som ska beaktas är undervattensbuller och nedskräpning.

I tabell 7.1 i MKB-programmet innehåller en allmän översikt över projektets konsekvensobjekt och konsekvenser som bedöms enligt tillgängliga uppgifter. Det första konsekvensobjektet i tabellen är marinpolycyn, strategier och planer. Marinpolycyn och den marina skyddspolitikerna, strategierna och planerna ska påverka projektplaneringen så att projektet i sin helhet planeras för att anpassa sig enligt deras samhälleligt godtagna mål.

Utgångspunkterna för planeringen och genomförandet i MKB-beskrivningen liksom övriga samhälleligt överenskomna avtal, program, planer och riktlinjer föreslås behandlas som en egen helhet. Dessutom ska de helheter och detaljer i dessa programhandlingar, som har konsekvenser för planeringen och genomförandet av projektet, beaktas.

Anknytning till andra projekt

Övriga projekt som genomförts och planeras inom Finlands ekonomiska zon jämte rättigheter ska beaktas i all verksamhet och en allmän försiktighetsprincip ska iakttas i projektet. Anläggningen och driften av rörledningarna ska planeras och genomföras så att aktuella eller senare projekt för vetenskaplig forskning eller ekonomiskt utnyttjande inom Finlands ekonomiska zon inte hindras och att de olägenheter som projektet medför för dessa övriga projekt är så små som möjligt. Den här aspekten ska också beaktas när man fattar beslut om rörledningarnas slutliga sträckning.

En del av de viktigaste övervakningsstationerna för det vetenskapliga arvet ligger på den planerade rörledningen eller i dess omedelbara närhet. Den projektansvarige ska tillsammans med representanter för HELCOM, Finlands Miljöcentral och Meteorologiska institutet utreda rörledningarnas exakta sträckningar så att det inte uppstår men eller uppstår så lite men som möjligt för den vetenskapliga forskningen.

De planerade rörledningarna korsar gasledningsförbindelsen Balticconnector som planeras mellan Finland och Estland. Statsrådet gav den 30 maj 2013 Gasum Oy sitt villkorliga samtycke för undersökningsverksamheter som åsyftar till ekonomiskt utnyttjande av Finlands ekonomiska zon. Dessa undersökningar har som mål att anlägga Balticconnector-naturgasröret. I det villkorliga samtycke som statsrådet beviljade har samma miljöaspekter och aspekter som gäller annan användning av den ekonomiska zonen betonats som i samtycket som beviljades Nord Stream utbyggnadsprojektet.

Nord Stream utbyggnadsprojektets korsningar med Balticconnector-rörledningarna ska i mån av möjlighet planeras och genomföras i samarbete med rörledningarnas projektansvariga och åtminstone i en sådan omfattning att korsningarna inte medför oskäligen olägenheter för den andra parten.

I programmet för miljökonsekvensbedömning har de inaktiva, aktiva och planerade el- och datakommunikationskablarna räknats upp som löper över de planerade rörledningarna. I god tid innan projektet genomförs ska överenskommelser om korsningar och korsningskonstruktioner ingås i samarbete med kabelinnehavarna.

Den exakta sträckningen för telekommunikationskabeln som planeras mellan Finland och Tyskland är inte ännu känd, men avsikten är att anläggningen av kabeln ska inledas under år 2014.

Fartygstrafiken på Finska viken

Eftersom fartygstrafiken på Finska viken är livlig ska särskild uppmärksamhet ägnas konsekvenserna som anläggningen och driften av rörledningarna medför för fartygstrafiken och särskilt säkerheten. Bedömningen ska basera sig på en kartläggning av riskerna och erfarenheterna av anläggningen och driften av de två tidigare rörledningarna.

En tillförlitlig konsekvensbedömning förutsätter användning av uppdaterad trafikinformation och uppdaterade sjökort.

På Finska viken tillämpas det obligatoriska anmälnings- och rapporteringssystemet GOFREP (Gulf of Finland Reporting System). Rörledningsprojektets konsekvenser för GOFREP-systemet skall utredas. Särskilt fartygens möjlighet att använda obligatoriska leder under anläggningen och driften ska bedömas. Ifall fartygen är tvungna att avvika från de obligatoriska rutterna ska konsekvenserna för trafiksäkerheten bedömas. Undantagsarrangemang i fartygstrafiken kan kräva godkännande av den internationella sjöfartsorganisationen IMO.

Bestående trafikarrangemang skapade med hjälp av GOFREP-systemet på Finska viken och den nationella fartygstrafiktjänsten är en viktig faktor som ökar fartygstrafikens förutsägbarhet och säkerhet.

Vid anläggningen och utmärkningen av gasledningarna ska Trafikverkets anvisning om anläggning och utmärkning av **luftledningar**, kablar och övriga ledningar, dnr 6155/040/2010, iakttas.

Den projektansvarige ska i god tid lämna koordinatuppgifterna om rörledningarna till Trafikverket för att projektet ska kunna utmärkas på sjökorten som *Under Construction* till kännedom för andra sjöfarare. Efter anläggningen av rörledningarna ska den projektansvarige lämna in en anmälan och en karta som visar rörledningens position med positionsuppgifter till Trafikverkets Sjöleder-enhet och till Sjökartläggningsavdelningen.

Fartyg som anlitas för undersökningar och genomförande av projektet skall följa bestämmelserna för sjövägar och stå i ständig kontakt med trafikledningscentralerna i Finland och Estland. Ett kontinuerligt samarbete är en betydande faktor när det gäller att reducera riskerna.

Alternativ som ska undersökas

I miljökonsekvensprogrammet föreslås utredningar av Nord Stream utbyggnadsprojektets alternativ med två rörledningar längs en

huvudsträckning på 370 km (ALT 1), ett alternativ med en sträckning på 21 km söder om Porkkala (ALT 1a) samt av alternativet att projektet inte genomförs (ALT 0).

Rörledningarnas sträckningsalternativ avviker på kartan endast lite från varandra, men deras miljökonsekvenser kan avvika betydligt. MKB-beskrivningen bör innehålla en motivering varför man har valt att undersöka dessa alternativ, vilka andra sträckningsalternativ eventuellt redan har utretts före MKB-förfarandet och varför man har valt att inte arbeta vidare med andra alternativ.

Sydost om Kalbådagrunds fyr finns ett grund som utgör en gräns för trafiksepareringssystemet. Trafikverket har en preliminär plan för muddring av grundet och därför ska gasledningen anläggas på minst 500 meters avstånd från grundet.

Sträckningen som går söder om Nord Streams rörledningar 1 och 2, inom Finlands ekonomiska zon, har inte föreslagits som ett alternativ i MKB-programmet. Ifall sträckningsalternativet har preliminärt studerats före MKB-förfarandet, skall MKB-beskrivningen innehålla en motivering varför man har avstått från sträckningsalternativet. Ifall alternativet med en sträckning söder om Nord Stream rörledningarna 1 och 2 inte har studerats tidigare, skall möjligheterna även för den sträckningen undersökas och vid behov även dess konsekvenser.

Uppkomsten av nya alternativ och underalternativ under MKB-förfarandet kan vara positivt med tanke på konsekvenserna. Ifall det visar sig nödvändigt att bedöma nya alternativa sträckningar eller avvikelser i sträckningarna inom Finlands ekonomiska zon, skall konsekvenserna bedömas på samma sätt eller på samma nivå som för de nu presenterade alternativen.

I MKB-beskrivningen jämförs alla projektets alternativ och deras positiva och negativa konsekvenser som stöd för beslutsfattandet. Jämförelsen ska vara analytisk och begriplig.

Bedömning av miljökonsekvenserna

I Nord Stream utbyggnadsprojektets MKB-program är 2 § i MKB-lagen utgångspunkten för planeringen av konsekvensbedömningen. Projektets mest betydande miljökonsekvenser orsakas av aktiviteter i anslutning till anläggningen av rörledningarna. Därutöver kan projektet medföra konsekvenser under driften. Projektets mest betydande eventuella konsekvensobjekt har identifierats i MKB-programmet.

I utredningen av projektets miljökonsekvenser ska följande preciseringar beaktas.

Fiske och fisk

Det finns något över 2000 registrerade yrkesfiskare till havs i Finland. På Finska viken och i norra delarna av Östersjön idkas yrkesfiske både i kustvattnen och på öppna havet. Fiske på öppet hav omfattar både trålning och långrevsfiske.

Konsekvenser för fisket orsakas av skyddszoner under anläggningen, dit inga utomstående fartyg äger tillträde. Konsekvenser kan också uppstå av eventuella ändringar av fiskefartygens trålningsdjup vid rörledningarnas fria spann.

Eftersom projektet sannolikt har konsekvenser för yrkesfiskerieringen, rekommenderas samarbete och diskussionsmöten med yrkesfiskarna och organisationerna som företräder dem.

Dioxinanalyserna av fisk från Östersjön genomfördes senast 2009. De eventuella konsekvenserna av Nord Stream rörledningarna 1 och 2 för dioxinhalterna i fisken kan utredas genom att de nuvarande dioxinhalterna i fisken mäts. På det här sättet kan man även bedöma konsekvenserna av anläggningen av de planerade rörledningarna på dioxinhalterna i fisken.

Havsbottnen

Stenläggning på havsbottnen och rörläggning påverkar sannolikt bottensedimenten och deras spridning.

Projektets konsekvenser för havsbottnen bedöms utgående från erfarenheterna av rörledningarna 1 och 2, utlåtanden av sakkunniga och den matematiska modelleringen. Trots att miljökonsekvenserna för havsbottnen under anläggningen av de första rörledningarna huvudsakligen konstaterades vara små, är det viktigt att utreda utbyggnadsprojektets utgångsläge och anläggningsfasens konsekvenser tillräckligt omfattande genom nya prov. Särskild uppmärksamhet ska ägnas haltnivåerna hos skadliga ämnen och en eventuell spridning av skadliga ämnen.

Förutom att de fasta partiklarna i bottensedimentet ska analyseras, ska bakgrundsinformation insamlas, bottensedimentets art ska beskrivas och bottenmaterialets kornstorlek, näringsämnenas omfattning och det organiska materialets koncentrationer i bottensedimentet ska mätas. Bakgrundsuppgifterna behövs för att mätresultaten av skadliga ämnen och näringsämnen ska kunna tolkas. I MKB-beskrivningen ska även de icke normaliserade resultaten undersökas.

Hydrologi och vattenkvalitet

Förutom de kemiska, biologiska och fysikaliska faktorerna i anslutning till vattenkvaliteten ska konsekvenserna för havets ekologiska tillstånd bedömas.

Projektets konsekvenser för hydrologin och vattenkvaliteten utreds utgående från matematisk modellering och expertbedömningar. Det är viktigt att se till att den matematiska modelleringen ger tillräckligt exakta resultat.

Resultaten av vattenproverna ska jämföras med de aktuella EQS-värdena, som har utvecklats i anslutning till vattenramdirektivet, då det finns sådana, i annat fall med PNEC-värden.

Ifall det utgående från modellarbetet och expertbedömningarna visar sig nödvändigt, skall konsekvensbedömningen också omfatta växtplankton.

Gasledningarnas uppvärmningseffekt

Gasledningarnas uppvärmningseffekt på havsvattnet bedöms vara lokal och främst rikta sig mot början av ledningarna. Rekommendationen är att frågan utreds och att uppvärmningseffekten av de redan existerande rörledningarna mäts. Ifall effekterna av de befintliga rörledningarna är små, är det möjligt att uppvärmningseffekten av de nya rörledningarna tillsammans med uppvärmningseffekten av de redan befintliga rörledningarna, lyfter gasledningarnas sammanlagda effekt till en nivå som måste beaktas.

Undervattensbuller

Utgående från lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och förordningen om havsvårdsförvaltningen ingår även undervattensbullret och nedskräpningen i de konsekvenser av projektet som ska undersökas. Undervattensbuller får inte ligga på en sådan nivå att det inverkar skadligt på den marina miljön. Undervattensbullret har uppmärksammats i MKB-programmet, men mät- och bedömningsmetoden måste preciseras. Bullret under anläggningen och driften av rörledningarna ska bedömas i enlighet med följande beslut och gränsvärden:

- EU kommissionens beslut om kriterier och metodstandarder för god miljöstatus i marina vatten (2010/477/EU) och
- Statsrådets beslut om havsförvaltningsplanen (första delen)

Ifall man bedömer att gränsvärdena kommer att överskridas under anläggningen eller driften av rörledningarna, ska metoder presenteras genom vilka det är möjligt att minska effekterna. Särskild uppmärksamhet ska ägnas undervattensbullret i närheten av Natura 2000- och salskyddsområdena.

Ammunition

Förutom det som framförs i MKB-programmet, skall man utreda möjligheterna att fördriva sjöfåglarna och sälarna från röjningsområdet,

för att minska de skadliga miljökonsekvenserna av ammunitionsröjningen.

Naturens mångfald

Projektets konsekvenser för naturens mångfald i det marina ekosystemet ska bedömas.

Naturskyddsområden

Rörledningen ska enligt planerna anläggas på cirka 6 meters avstånd från Sandkallans Natura 2000-område. Konsekvenserna av anläggningen av rörledningen för Sandkallans Natura 2000-område ska bedömas.

Havsdäggdjur

Konsekvenserna av anläggningen och driften av rörledningen för Sandkallan-Stora Kölhällens sälskyddsområde ska utredas. Området är det mest betydande skyddsområdet för sälar i östra Finska viken. Rören ska anläggas så, att sälarna utsätts för så lite olägenheter som möjligt. Det här innebär till exempel att anläggningsarbetet avslutas på hösten när istäcket bildas och fortsätts tidigast i mitten av juni när sälarna har fortplantat sig och bytt päls.

Östersjövikaren har konstaterats vara ytterst utrotningshotad i hela Östersjön och beståndet av vikare i Finska vikens omfattar högst några hundra vikare. Vikarna är ortstroga och störningar på bo- eller viloplatserna hotar populationen av vikare i hela Finska viken. Konsekvenserna av röranläggningen för populationen av vikare i Finska viken ska utredas.

Kulturarv under vatten

Lagen om fornminnen tillämpas inte på Finlands ekonomiska zon, men det rekommenderas att kulturarvet under vatten beaktas i samband med anläggningen och planeringen av rörledningarna. Östersjön har rikligt med kulturarvsobjekt under vatten som är av historiskt och krigshistoriskt intresse och som hör till det internationella kulturarvet. Vrak av krigsfartyg är egendom som förvaltas av flaggstaterna.

I MKB-programmet uppges att kulturarvsobjekten längs den planerade rörledningslinjen identifieras och vrak som upptäcks kringgås. För kulturarvet under vatten är det här är en tillräcklig plan över projektets konsekvenser och minimeringen av dem.

Nedskräpning

Verksamhet som äger rum på land och särskilt till havs ska planeras och bedrivas så att nedskräpning undviks. För detta ändamål ska mängden biprodukter och avfall som uppstår under anläggningen och

driften av rörledningarna bedömas och deras återanvändning och slutförvaring planeras.

Avvecklingen av gasledningarna

Gasledningarna planeras vara i drift i minst 50 år, men driften kan fortgå även därefter, om det på basen av uppföljningen är möjligt. Alternativen för avvecklingen av rörledningarna är att de lämnas kvar på havsbotten eller lyfts upp från havet. Konsekvenserna av dessa alternativ skall beskrivas på allmän nivå redan i MKB-beskrivningen. Avvecklingen av rörledningarna jämte miljökonsekvenser, skall planeras utförligt när de rörledningarna börjar närma sig slutet av sin livslängd.

Stödverksamheter

I Nord Stream utbyggnadsprojektets miljökonsekvensprogram föreslås att MKB-förfarandet för projektet förutom projektets egna verksamheter också omfattar

- transport av rören med fartyg från beläggningsfabriken till omlastningsplatsen
- transport av stenmaterial från stenbrott till en hamn och
- stenuplag i hamn

Bedömningsförfarandet ska omfatta transporterna av rör och stenmaterial och det tillfälliga stenuplaget i enlighet med vad som anges i MKB-programmet.

Transport av stenmaterial

Konsekvenserna för trafiken som projektet medför på land är begränsade till området kring Kotka och orsakas av transporterna av stenmaterial till hamnen i Kotka. Där lagras och lastas stenmaterialet för transport till platsen där nedläggningen av gasledningarna äger rum. Den mängd stenmaterial som behövs, de sannolikaste transportrutterna, transportmängderna och transporternas tidslängd ska bedömas i MKB-beskrivningen så exakt som det i det här skedet är möjligt.

Bostadsområden och Kymmenedalens centralsjukhus är belägna längs transportrutten. En enkät om miljöolägenheterna som orsakas av hamnverksamheten och industriområdena i Kotka genomfördes 2012. De som besvarade enkäten betraktade bullret som vägtrafikens orsakar dagtid som den största olägenheten.

Konsekvenserna av trafiken ska bedömas genom en bullermodellering i enlighet med vad som anges i MKB-programmet. I bedömningen ska

förutom bostadsområdena även andra störningsbenägna objekt som till exempel daghem, skolor och sjukhus beaktas.

Möjligheten att transportera stenmaterial till Kotka hamn längs järnväg har inte undersökts i MKB-programmet. Rekommendationen är att även möjligheterna till transport längs järnvägen utvärderas.

Betongbeläggingsfabrik

Det föreslås i MKB-programmet att betongbeläggingsfabriken och upplagsplatserna för rören lämnas utanför MKB-förfarandet. Det är i detta skede av planeringen inte klart var betongbeläggingsfabriken ska byggas och det är möjligt att Nord Stream AG kommer att köpa in rörbeläggningen av underleverantörer genom upphandling.

Sydöstra Finlands miljöcentral har den 29 september 2008 fattat beslut, att bedömningsförfarande i enlighet med MKB-lagen inte tillämpas på betongbeläggingsfabriken i Kotka som ett separat projekt. Sydöstra Finlands ELY-central har i ett brev, daterad den 14 juni 2013, bekräftat att ärendet i det här hänseendet har avgjorts genom det ovan nämnda beslutet.

Betongbeläggingsfabriken anknyter till anläggningen av rörledningarna och därför ska fabriken och upplagsplatsernas konsekvenser studeras i projektets MKB-förfarande. Eftersom det i det här skedet inte är säkert vem som bedriver betongbeläggingsverksamheten eller var den placeras, kan konsekvenserna av verksamheten i det här MKB-förfarandet bedömas på en allmän nivå. Som exempel kan man använda den i Kotka belägna betongbeläggingsfabriken och upplagsplatsen där Nord Stream rörledningarna 1 och 2 hanterades.

Övervakning

En plan för övervakning av miljökonsekvenserna under anläggningen och driften av Nord Stream utbyggnadsprojektet ska tillfogas MKB-beskrivningen. Planen kommer att uppdateras två gånger, första gången vid beredningen av ansökan enligt vattenlagen och senare enligt tillståndsbestämmelserna.

Syftet med övervakningen är att följa med projektets konsekvenser för miljöns tillstånd, hur väl de metoder som man använt i bedömningen och de resultat som man fått, motsvarar verkligheten och hur åtgärderna för att lindra de skadliga konsekvenserna har lyckats.

Den plan som presenteras i MKB-programmet för ordnandet av övervakningen är i detta skede tillräcklig.

Deltagande och rapportering

Under den tid som bedömningsprogrammet var framlagt ordnades fem informationsmöten för allmänheten och två presentationer för myndigheterna, dessutom ordnades den projektansvarige ett diskussionsmöte för myndigheterna redan innan MKB-programmet färdigställdes.

Avsikten är, att även under den tid som miljökonsekvensbeskrivningen är anhängig, ordna fem informationsmöten för allmänheten och särskilda presentations- och diskussionsevenemang för myndigheterna.

Som en del av bedömningen genomförs en medborgarenkät och en särskilt enkät riktad till fiskare. Eftersom projektet sannolikt har konsekvenser för den fiskenäringen, rekommenderas förutom enkäten samarbete och särskilda diskussionsmöten med organisationerna som företräder yrkesfiskarna.

MKB-programmet har en tydlig struktur och en kärnfull disposition. Kartmaterialet i bilagan till programmet är överskådlig. Även webbplatsen för projektet på adressen www.nord-stream.com/extension är överskådlig och högklassig.

Om det finns benämningar på finska på de utländska orter som nämns i de finskspråkiga MKB-rapporterna, ska de finska benämningarna användas.

Internationellt MKB-förfarande

I det här MKB-förfarandet tillämpas det internationella förfarandet i enlighet med 14 §, 5 § och 22 § i MKB-lagen. I samband med bedömningsförfarandet och utarbetandet av konsekvensbeskrivningen skall man beakta vad som har avtalats om MKB-förfarandet i Esbokonventionen (Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context) och i det bilaterala avtalet mellan Finland och Estland.

Miljöministeriet har hand om anmälnings- och förhandlingsuppgifterna i anslutning till Esbo-konventionen.

5. INFORMATION OM UTLÅTANDET

Kontaktmyndighetens utlåtande sänds för kännedom till de personer som har framfört sina åsikter och till de kommuner och myndigheter som har lämnat utlåtande om MKB-programmet. Kontaktmyndighetens utlåtande finns framlagt på Internet på webbplatsen

www.ymparisto.fi/uus > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat hankkeet.

Kopior av de åsikter och utlåtanden som har getts om MKB-programmet har sänts till den projektansvarige. De ursprungliga handlingarna förvaras i Nylands ELY-central.

Direktörens ställföreträdande

Eija Lehtonen

Överinspektör

Päivi Blinnikka

BILAGOR

- 1) Fastställande av avgift och ändringssökande
- 2) Sammanfattning av åsikter
- 3) Sammanfattning av kommunernas utlåtanden
- 4) Sammanfattning av myndigheternas utlåtanden
- 5) Sammanfattning av internationella utlåtanden

FÖR KÄNNEDOM

Miljöministeriet
Finlands miljöcentral (utlåtande + 2 ex av bedömningsprogrammet)
Personer som framförde åsikter
Utlåtandegivarna